

IZVJEŠTAJ SA JAVNE RASPRAVE O ZAKONU O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

Ministarstvo ekonomije je 20.10.2018. godine, dalo na javnu raspravu Zakon o izmjeni i dopuni zakona o zaštiti potrošača čiji je tekst objavljen na sajtu Ministarstva ekonomije i portalu e-uprave.

Svi zainteresovani subjekti pozvani su da se uključe u javnu raspravu i da tokom trajanja iste daju svoje komentare, primjedbe i sugestije na Zakon o izmjeni i dopuni zakona o zaštiti potrošača, u pisanoj ili elektronskoj formi.

Javna rasprava je završena okruglim stolom koji je održan u Ministarstvu ekonomije 08.11.2018. godina.

ODGOVORI NA PRIMJEDBE, SUGESTIJE I KOMENTARE SA JAVNE RASPRAVE O ZAKON O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

Komentar i/ili sugestija	Odgovor
Crnogorski Telekom A.D.Podgorica	
<p>1. Primjedba/prijedlog/sugestija 1:</p> <p>Predlažemo brisanje člana 4 stav 3 Zakona o zaštiti potrošača sljedeće sadržine : Odredbe ovog zakona će se u slučaju spora tumačiti u korist potrošača.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 1: Cijenimo da se Zakon mora tumačiti nepristrasno, na način kojim se ne narušava ovaj princip jednakosti pravne zaštite ugovornih strana. Također, propis tumači donosilac zakona tj autentično tumačenje daje Skupština Crne Gore.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>S tim u vezi ukazujemo da je od uvođenja politike i prava zaštite potrošača, na nivou i Crne Gore i EU, prepoznato da je potrošač u ugovornim odnosima ipak ekonomski slabija strana radi čega mu se treba obezbijediti bolja zaštita, što je učinjeno Zakonom o zaštiti potrošača („Službeni list CG“ br. 2/14, 43/15 i 70/17) (u daljem tekstu ZZZP). Građansko pravo podrazumijeva ravnopravnost subjekata ugovora (čl. 2 Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list CG“ br. 47/08, 4/11 i 22/17) u daljem tekstu: ZOO), ali u praksi nije jednostavno osigurati načelo ravnopravnosti stranaka, naročito ako je jedna strana u tom odnosu „slabija“, zbog čega je i nastala potreba njegove dodatne zaštite.</p> <p>Stoga su od vremena prvih Direktiva (87/102/EEZ) o zaštiti potrošača, u odnosima sa trgovcem, specijalna pravila propisana u korist potrošača. Njima se teži otkloniti ova nejednakost, i navedena odredba je jedna od osnovnih. Takva pravila su obuhvaćena evropskim zakonodavstvom, pa su i države koje žele članstvo u EU dužne da ih primjenjuju.</p> <p>Činjenica da je potrošač slabija strana na tržištu je očigledna jer trgovac raspolaže sa više znanja i informacija o proizvodima koje prodaje u odnosu na potrošača koji ih kupuje, i bez posebnih pravnih pravila može doći do neravnoteže na tržištu, i to na štetu potrošača; time se ujedno ugrožavaju osnove funkcionisanja unutrašnjeg tržišta na kome počiva EU.</p>
<p>2. Primjedba/prijedlog/sugestija 2:</p> <p>Član 35 stav 3 (član 14 izmjena i dopuna) Zakona treba izmijeniti u dijelu tako da novi glasi :</p> <p>Trgovac je dužan da na zahtjev potrošača, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, dostavi detaljan izvještaj o iznosima neplaćenih dospjelih potraživanja iz stava 2 tačka 3 ovog člana.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 2: Naime, treba imati u vidu da nije zastario onaj dug koji je potrošač priznao u svemu shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima, kao ni onaj dug koji je u redovnom postupku blagovremeno utužen kod suda odnosno pokretanjem postupka izvršenja. U praksi se dešava da ugovorne strane imaju različito tumačenje instituta zastare zbog čega se isti uvijek može dokazivati odnosno osporavati u redovnom sudskom postupku, zbog čega smatramo da je navedeno potrebno brisati. Sem toga, zastara je definisana odredbama Zakona o obligacionim odnosima, a brisanje dio odredbe suprotan je Zakonu o obligacionim odnosima .</p>	<p>Navedeni predlog se djelimično prihvata.</p> <p>Riječi „zastarjela potraživanja“ mijenjaju se riječima „potraživanja starija od dvije godine“.</p> <p>U preostalom dijelu ukazujemo da se navedenim članom Predloga zakona o izmjena i dopunama ZZZP-a (u daljem tekstu: Predlog zakona) ne dovode u pitanje odredbe ZOO-a, pa ni one koja su predmet ove primjedbe: isključive sudske nadležnosti u utvrđivanju nastupanja zastarelosti potraživanja, dvogodišnjeg roka zastarelosti kod javnih usluga (snadbijevanja el. energijom, vodom i sl.), prekid zastarijevanja putem priznanja duga ili podizanja tužbe i dr.</p> <p>Stoga, ovako izmjenjene odredbe nisu u suprotnosti sa odredbama ZOO-a, jer se istim ne prejudicira odluka suda tj. da li je u pojedinačnom slučaju nastupila zastarelost, već se njime uređuje pravo potrošača da dobije račun koji sadrži sve podatke za provjeru obračuna pruženih usluga, koja uključuje i iznose potraživanja iz prethodnog perioda.</p> <p>Kako u praksi ista mogu obuhvatiti višegodišnje periode, to se predmetnim članom uvodi obaveza dodatnog iskazivanja, na račun, potraživanja koja u skladu sa čl. 388 ZOO zastarijevaju za dvije godine (javne usluge). Ovim se potrošaču, za razliku od sadašnje prakse kod izdavanja računa za javne usluge, garantuje osnovno pravo na informisanje, i posljedično olakšava zaštita prava tj. pristup sudu i pravo na efikasni pravni lijek npr. ukoliko su se ispunili svi uslovi o zastari duga u skladu sa odredbama ZOO-a.</p>

	Podsjećamo, da je ZZP-om čl. 3 stav 2 propisana subsidijarna primjena ZOO-a, na ugovorne odnose između trgovca i potrošača, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.
<p>3. Primjedba/prijedlog/sugestija 3:</p> <p>U članu 41 stav 1 (član 16 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača) potrebno je definisati krajnji rok do kada trgovac ne može izvršiti isključenje potrošača.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 3:</p> <p>Cijenimo da je dodatno potrebno utvrditi rok do kada je organ uprave dužan okončati postupak u kom rješava po osporenom iznosu računa, odnosno do kada se tačno ne može izvršiti isključenje potrošača. Naime, u praksi se dešava da se postupanje po žalbi potrošača prilično oduži, da potrošač nakon toga prestane sa plaćanjem nespornih te prispjelih računa, na štetu trgovca, a takodje vrlo često je sporna i sama odredba nespornog duga (budući da prigovori/zalbe nijesu uvijek jasno precizirane i odnose se na dug za duži vremenski period)</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata, obzirom da se navedena odredba odnosi na bilo koji sudski, vansudski ili upravni postupak, te nije moguće određivati krajnji rok u kome će se isti, kao i postupak po eventualnoj žalbi ili tužbi, okončati.</p> <p>Kako je primjedba direktno vezana za pojave iz prakse koje navodite, ukazujemo da zaštitu uživa samo onaj potrošač koji redovno plaća nesporne iznose računa. S druge strane, u slučaju neplaćanja „<i>nespornih iznosa</i>“ (kako navodite u primjedbi) trgovac ima na raspolaganju sva pravna sredstva u skladu sa ovim, kao i drugim materijalnim i procesnim zakonima za zaštitu svojih komercijalnih interesa, a potrošač dodatno u takvim slučajevima preuzima izvjestan rizik da snosi troškove takvih postupaka (sudskih, troškove zastupanja i dr.), uključujući gdje je primjenljivo i druge troškove (zatezne kamate i dr.).</p>
<p>4. Primjedba/prijedlog/sugestija 4:</p> <p>Navedenu odredbu iz člana 41 (član 16 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača) treba brisati: Ako potrošač osporava neplaćena dospjela potraživanja iz člana 35 stav 2 tačka 3 ovog zakona, trgovac nema parvo da pokrene postupak prinudne naplate do okončanja sudskog, vansudskog ili upravnog postupka.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 4:</p> <p>Cijenimo da je ova odredba suvišna, jer je ista već riješena odredbama Zakona o izvršenju i obezbjedjenju, odredbama ZPP, ZUP.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Naime, cijenimo da ova odredba nije suvišna, uzevši u obzir odredbe Zakona o izvršenju i obezbjedjenju, Zakona o parničnom postupku i Zakona o upravnom postupku.</p> <p>Takodje, njome se samo u dijelu javnih usluga, sprečava zloupotreba procesnih odredbi iz pomenutog Zakona o izvršenju i obezbjedjenju, a koje je uočeno u praksi pružanja pojedinih javnih usluga i neplaćenih dospjelih potraživanja iz prethodnog perioda, a koja su već predmet osporavanja od strane potrošača (u sudskom, vansudskom ili upravnom postupku, kao i drugim postupcima iz stava 7 ovog člana (i.e. utvrđenim opštim uslovima ili drugim pravilima trgovca)).</p>
<p>5. Primjedba/prijedlog/sugestija 5:</p> <p>U članu 46 stav 5 (član 17 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača) potrebno je tačno definisati šta su i koje značajne neugodnosti za potrošača.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 5:</p> <p>Potrebno je definisati šta su i koje značajne neugodnosti za potrošača jer se na ovaj način ostavlja preširoke mogućnosti razlicitog tumačenja šta je značajno neugodno za potrošača.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Naime, navedene odredbe, i termin „značajne neugodnosti za potrošača“ su preuzete iz Direktive 1999/44/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. maja 1999. o nekim aspektima prodaje robe široke potrošnje i pratećim garancijama, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi.</p> <p>Kako se radi o pravilima koja su horizontalne prirode tj. koja se odnose na proizvode (robu i usluge) široke potrošnje, to navedeni pojam u primjeni mora cijeniti od slučaja do slučaja i u zavisnosti od vrste i prirode proizvoda, bitnih karakteristika i namjene za koji je kupljen od strane potrošača (npr. značajna neugodnost zbog više puta popravljavanja klima uređaja tokom ekstremnih vrućina u ljetnjem periodu, usled čega je potrošač lišen njene upotrebe)</p>
<p>6. Primjedba/prijedlog/sugestija i obrazloženje br. 6:</p> <p>Kod člana 60 c treba imati u vidu da Zakon o elektronskim komunikacijama predviđa besplatnu službu za korisnike tako da je cijena predmetne komunikacije u stvari niža (jer je 0 eura) od cijene poziva ili kako se navodi „osnovne tarife“.</p>	<p>U vezi navedene sugestije, ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi.</p>
<p>7. Primjedba/prijedlog/sugestija 7:</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>S tim u vezi ukazujemo da je postojećim ZZP-om iz 2014 godine, propisana obaveza pisane forme</p>

<p>Član 37 stav 1 Zakona treba izmijeniti ti na način da isti sada glasi ovako :</p> <p>Trgovac je dužan da o pružanju usluge od javnog interesa putem distributivne mreže sa potrošačem zaključi ugovor u pisanoj formi . Pored navedenog, ovi ugovori se, mogu zaključiti na način, putem sredstava komunikacije na daljinu, preko internet strane davaoca usluga (online), u skladu sa ovim Zakonom, kao i van poslovnih prostorija.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 7: Imajući u vidu nova sredstva elektronskih komunikacija, izmjenjene odredbi koje se odnose na ugovore na daljinu i van poslovnih prostorija, potrebno je izvršiti navedenu dopunu koja je u skladu sa ovim Zakonom.</p>	<p>ugovora kod javnih usluga koje se pružaju putem distributivne mreže. Nadalje, članom 3 stav 1 ZZP-a (tj. članom 2 ovog Predloga zakona) upućuje se na primjenu posebnih zakona. S tim u vezi, mora se razumijeti kako ovaj zakon i ne ograničava upotrebu papira ili drugog trajnog medija za potrebe ispunjenja uslova o obaveznoj pisanoj formi ugovora kod javnih usluga. Takođe, ovim Predlogom zakona se ne dovode u pitanje odredbe posebnih zakona i njihova primjena, a niti onih kojima se uređuju posebna pitanja kao npr. upotreba elektronskog potpisa.</p>
<p>8. Primjedba/prijedlog/sugestija8:</p> <p>Član 74 treba mijenjati: Ako trgovac nije obavijestio potrošača o pravu na jednostrani raskid ugovora u skladu sa ovim zakonom, pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora prestaje nakon isteka mjesec dana od isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz člana 74a ovog zakona. Ako je trgovac dostavio potrošaču obavještenje iz stava 1 ovog člana u roku od mjesec dana od isteka roka iz člana 74a ovog zakona, pravo na jednostrani raskid ugovora prestaje po isteku 14. dana od dana kada je potrošač primio obavještenje.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 8: Rok od 12 mjeseci je predug i nije opravdan, niti ima utemeljenje u postojećim propisima, treba ga brisati te nije jasno zasto je promijenjena odredba iz Zakona čije se odredbe mijenjaju. Ovaj rok treba biti kraći Takođe, član 74 mora biti usklađen sa ZOO.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata. S tim u vezi ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi. Takođe, podsjećamo da je ZZP-om čl. 3 stav 2 propisana subsidijarna primjena ZOO, na ugovorne odnose između trgovca i potrošača, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.</p>
<p>9. Primjedba/prijedlog/sugestija 9:</p> <p>Član 74 d stav 2 treba mijenjati na način da isti glasi ovako : U slučaju raskida ugovora iz stava 1 ovog člana, svaka ugovorna strana je dužna da vrati drugoj ono što je primila na osnovu ugovora, uz obavezu nadoknade štete koja nastupi onoj ugovornoj strani bez krivice te ugovorne strane .</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 9 :</p> <p>Navedena izmjena u skladu je sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata. S tim u vezi ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi. Takođe, podsjećamo da je ZZP-om čl. 3 stav 2 propisana subsidijarna primjena ZOO, na ugovorne odnose između trgovca i potrošača, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.</p>
<p>10. Primjedba/prijedlog/sugestija 10 :</p> <p>Član 74 e stav 1 treba brisati :</p> <p>Ako potrošač iskoristi pravo na jednostrani raskid ugovora iz člana 74a ovog zakona, trgovac je dužan da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 14 dana, od dana prijema obavještenja potrošača da raskida ugovor u skladu sa ovim zakonom vrati potrošaču sve što je plaćeno na osnovu ugovora.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 10:</p> <p>Već je u članu 74 pojašnjeno koje su posljedice raskida, a takodje odredbe ovog Zakona i navedenog člana ne mogu se tumačiti izolovano od načela i odredbi Zakona o obligacionim odnosima a posebno u dijelu koji se tiču raskida ugovora.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata. S tim u vezi ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi. Takođe, podsjećamo da je ZZP-om čl. 3 stav 2 propisana subsidijarna primjena ZOO, na ugovorne odnose između trgovca i potrošača, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.</p>

<p>11. Primjedba/prijedlog/sugestija 11:</p> <p>Član 74i treba brisati :</p> <p>Ako potrošač jednostrano raskine ugovor u skladu sa ovim zakonom, raskida se i svaki povezani ugovor, uz naknadu koju je potrošač dužan da plati u skladu sa ovim zakonom.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 11: Ova odredba nije u skladu sa načelom slobode uređivanja obligacionih odnosa , član 3 ZOO. U ovom slučaju, Zakonodavac, raskida sve ugovore a priori, bez učešća ugovornih strana suprotno načelima Zakona o obligacionim odnosima. Takođe nije precizirano šta su to povezani ugovori.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>S tim u vezi ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi.</p> <p>Takođe, podsjećamo da je ZZZP-om čl. 3 stav 2 propisana subsidijarna primjena ZOO, na ugovorne odnose između trgovca i potrošača, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom.</p>
TELENOR D.O.O., Podgorica	
<p>12. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Članom 11 Prijedloga Zakona predviđeno je da se mijenja član 26 stav 1 tačka 3. Na ovaj način utvrđeno je pravo potrošača da prigovor na račun za usluge mogu podnijeti u roku od 15 dana za usluge od javnog interesa. Članom 163 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama, koji je <i>lex specialis</i> u oblasti elektronskih komunikacija, kao usluga od javnog interesa, predviđeno je „<i>da se prigovor na račun za usluge podnosi u roku od 8 dana od dana prijema računa u pisanoj formi</i>“. Imajući u vidu navedeno, kako bi se odstranile nedoumice u praksi, potrebno je član 26 Prijedloga Zakona uskladiti na jedan od sledećih načina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izmijeniti rok za podnošenje prigovora na račun od 15 dana na rok od 8 dana ili - na način što će se iza riječi „<i>računa</i>“ dodati novi tekst koji glasi „<i>izuzev za oblasti u kojima je posebnim Zakonom određen kraći rok</i>“. 	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Navedena odredba ZZZP-a (i Predloga zakona) mora se posmatrati kao odredba sistemskog zakona kojim se između ostalog uređuje pravo potrošača na prigovor, i koji zakon tj. predmetna odredba se pored elektronskih komunikacija, odnosi i na ostale javne usluge koje su uređene drugim sektorskim propisima (npr. električna energija, snabdijevanje vodom i druge komunalne usluge, prevoz putnika, poštanske usluge i dr.).</p> <p>Dodatno, u dijelu odnosa ovog i posebnih zakona, upućujemo da je odredbom čl. 2 Predloga zakona propisano da se „odredbe ovog zakona primjenjuju na odnose između potrošača i trgovca osim ako je odredbama posebnog zakona koji je usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije drugačije propisano“.</p>
<p>13. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Članom 14 Prijedloga Zakona predviđene su izmjene člana 35 Zakona.</p> <p>Smatramo da treba brisati novine u članu 35 stav 3 koje se odnose na obavezu trgovca da potrošaču uz detaljan izvještaj o iznosima neplaćenih dospjelih potraživanja, iskazuje iznose zastarjelih potraživanja u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva. Trgovac bi mogao preuzeti obavezu obavještanja potrošača o rokovima zastarjelosti, ali smatramo neophodnim brisanje obaveze trgovca da kroz detaljne izvještaje iskazuje iznose zastarjelih potraživanja u svakom konkretnom slučaju, jer se na ovaj način uvode dodatne obaveze i opterećenje u procedurama između trgovca i potrošača. Ukoliko bi pak Prijedlog teksta zakona ostao u ovom dijelu ostao neizmijenjen, smatramo da je potrebno ostaviti trgovcima duži period za implementaciju tehničkog rješenja (najmanje 6 mjeseci od dana stupanja na snagu novog Zakona), jer se radi o uvođenju novih obaveza za koje su potrebna određena tehnička unaprjeđenja sistema i obuka kadrova kod trgovca.</p>	<p>Navedeni predlog da se odloži primjena Predloga zakona se djelimično prihvata, usled čega se mijenja član „Stupanje na snagu“ kojim je primjena odložena za tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.</p> <p>Takodje, u skladu sa primjedbama ostalih zainteresovanih strana, ukazujemo da se riječi „zastarjela potraživanja“ mijenjaju riječima „potraživanja starija od dvije godine“.</p> <p>U dijelu osnovnog predloga da se brišu odredbe čl. 14 Prijedloga zakona (kojim se mijenja čl. 35 stav 3 ZZZP), on se ne može prihvatiti obzirom da se njime uređuje pravo potrošača da dobije račun koji sadrži sve podatke za provjeru obračuna pruženih usluga, koja uključuje i iznose potraživanja iz prethodnog perioda. Kako u praksi ista mogu obuhvatiti višegodišnje periode, to se osporenim članom uvodi obaveza dodatnog izdvajanja, na račun, potraživanja koja u skladu sa čl. 388 ZOO, ako su ispunjeni uslovi, zastarijevaju za dvije godine (javne usluge). Obzirom da u praksi svi trgovci, u redovnom poslovanju, svakako vode urednu evidenciju o potraživanjima svakog pojedinog potrošača, to odredbe o „dostavljanju detaljnog izvještaja o neplaćenim dospjelim potraživanjima (uključujući starije od dvije godine)“ na zahtjev potrošača, i u roku od osam dana, ne smatramo dodatnim obavezama trgovca, pa samim</p>

	<p>tim ni opterećenjem procedura između ugovornih strana.</p> <p>Podsjećamo da se na ovaj način, potrošaču pružaju dodatne garancije za primjenu osnovnog prava na informisanje (o stanju potraživanja za pruženu javnu uslugu), i time posljedično olakšava zaštita prava tj. pristup sudu i pravo na efikasni pravni lijek, u slučajevima kada su se ispunili uslovi npr. o zastari duga u skladu sa odredbama čl. 388 ZOO-a.</p>
<p>14. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Članom 16 Prijedloga Zakona mijenja se član 41 Zakona.</p> <p>Ističemo da član 41 stav 3 i 4 Prijedloga Zakona kojim je predviđeno da <i>“trgovac nema pravo da pružanje odnosno nastavak pružanja usluge uslovljava plaćanjem zastrajelih dugova potrošača”</i> odnosno da <i>“ukoliko potrošač osporava neplaćena dospjela potraživanja, trgovac nema pravo da pokrene postupak prinudne naplate do okončanja sudskog, vansudskog ili upravnog postupka”</i>, nije u potpunosti usaglašen sa članom 165 Zakona o elektronskim komunikacijama, kao <i>lex specialis</i> u ovoj oblasti za pružaoce telekomunikacionih usluga, kojim je predviđeno da <i>“operator ne može preduzeti mjere iz člana 164 stav 1 ovog Zakona do konačne odluke Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, ukoliko je pretplatnik u roku isplatio nesporni dio računa ili iznos koji odgovara prosječnoj vrijednosti posljednja tri mjeseca računa”</i>.</p>	<p>U vezi navedene sugestije o rješenjima iz Zakona o elektronskim komunikacijama, ukazujemo da se navedena odredba čl- 41 ZP-a (i čl. 16 Predloga zakona) mora posmatrati kao odredba sistemskog zakona kojim se uređuju prava potrošača, pa se ona odnosi pored elektronskih komunikacija, i na prava potrošača kod ostalih javnih usluga koje su uređene drugim sektorskim propisima (npr. električna energija, snabdijavanje vodom i druge komunalne usluge, prevoz putnika, poštanske usluge i dr.).</p> <p>Stoga, u dijelu odnosa ovog i posebnih zakona (dakle i Zakona o elektronskim komunikacijama), upućujemo da je odredbom čl. 2 Predloga zakona propisano da se „odredbe ovog zakona primjenjuju na odnose između potrošača i trgovca osim ako je odredbama posebnog zakona koji je uskladen sa pravnom tekovinom Evropske unije drugačije propisano“.</p>
<p>15. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Članom 18 Prijedloga Zakona predviđene su izmjene člana 47 Zakona.</p> <p>Članom 47, stav 2 definisano je da <i>“ako potrošač pravo iz člana 46 stav 1 Zakona ostvaruje zamjenom proizvoda, trgovac je dužan da izvrši zamjenu proizvoda više puta odnosno dok potrošaču ne bude obezbijeđena saobraznost u skladu sa članom 43 ovoga zakona”</i>. Smatramo da je ovo pravo potrošača već definisao članom 47 stav 1 i da unosi dodatnu zabunu. Naime, potrošaču je članom 47 stav 1 dato pravo da u roku od 90 dana od dana preuzimanja proizvoda zahtijeva opravku, zamjenu, raskid ugovora ili umanjenje cijene. Od dana preuzimanja novog uređaja ovaj rok od 90 dana počinje ponovo da teče tako da potrošač u narednom roku od 90 dana nakon preuzimanja novog uređaja može ponovo zahtijevati zamjenu uređaja ukoliko nije saobrazan. Uvođenje stava 2 je nepotrebno jer sve što je navedeno u citiranom stavu, već je sadržano u stavu 1 člana 47 i stvara se mogućnost da bi prenormiranje ovoga člana uvelo dodatnu zabunu i teškoće u tumačenju volje zakonodavca.</p> <p>Smatramo da član 47, stav 3. kojim je definisano da <i>“potrošač ima pravo da zahtijeva umanjenje cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog iznosa i u slučaju kada je popravka odnosno zamjena vršena najmanje dva puta u roku od 90 dana od isteka roka iz stave 1”</i>, u praksi ostavlja mogućnost brojnih zloupotreba.</p> <p>Da bi se izbjegle zloupotrebe i nejasna tumačenja ovog stava smatramo da je potrebno na precizniji način definisati termin zamjena, odnosno popravke uređaja, kako se ne bi desilo da se pod popravkom uređaja smatra bilo kakva intervencija na uređaju (instalacija ili izmjena podešavanja na uređaju, softverska</p>	<p>U vezi navedene sugestije ukazujemo da se propisivanjem novog stava 2 u članu 47 ne uvodi zabuna već upravo suprotno, jasno uređuje način ostvarivanja prava potrošača kod zamjene proizvoda, a u vezi sa situacijama iz četvorogodišnje prakse u primjeni odredbe čl. 47 st. 1 (prava potrošača u prvih 90 dana od preuzimanja proizvoda (pravo slobode izbora)).</p> <p>Problemi na koje je ukazivala praksa trgovaca se ogledala u njihovom razumijevanju da jednom učinjena zamjena proizvoda čini potpuno ispunjene njihove zakonske obaveze u slučaju nesaobraznosti proizvoda (!). Stoga se u cilju efikasnog obezbjeđenja upravne zaštite od strane nadležnih inspeksijskih organa ova „nedorečenost“ morala otkloniti, na jasan, precizan i bezuslovan način.</p> <p>U vezi navedene sugestije za čl. 47 st. 3 Predloga zakona, ukazujemo da termine zamjena proizvoda i popravka proizvoda nije potrebno posebno definisati, obzirom da se radi o institututima tj. izrazima koji predstavljaju pravne standarde koje ne treba objašnjavati. Dakle, zamjena i popravka se podrazumijevaju u značenjima u kojim su dati, i koji je poznat i crnogorskom pravnom sistemu i pravnoj tekovini EU koja se odnosi na predmetnu oblast.</p> <p>Takođe, u dijelu popravke dodali bi da se u skladu sa članom 46 ZP-a ista mora izvršiti u primerenom roku i bez značajnijih neugodnosti za potrošača, uzimajući u obzir prirodu robe i svrhu zbog koje ju je potrošač nabavio. S obzirom na to da se navedene odredbe (u skladu sa Direktivom 99/44/EZ) odnose na robe široke potrošnje, koje u sektoru elektronskih komunikacija čine hardver uređaji čiju punu upotrebljivost, time i kvalitet i cijenu čini i odgovarajući softver, ne može se prihvatiti predlog da se popravka ne odnosi i na ovaj element prodatog proizvoda. Ako bi se prihvatilo</p>

<p>unaprijedjena uređaja i sl.) u kom slučaju bi svaki potrošač imao pravo da nebrojeno puta traži popravku, odnosno nakon toga raskid ugovora ili umanjenje cijene. Ističemo da je ovo pitanje najbolje riješiti tako što bi se u članu 6 Prijedloga Zakona – definicije, stav 1 dodala nova tačka 27), kojom bi se jasno odredio pojam “popravka” na način što bi se kao popravka smatrala intervencije samo na hardveru uređaja, dok bi se iz termina “popravka” isključile sve intrevencije na softveru. Na ovaj način imali bi jasniju definiciju pojma “popravka” koja bi ograničila zloupotrebe zlonamjernih potrošača kojima idu u prilog nejasna određenja bitnih pojmova u zakonu. Takođe je potrebno definisati da se navedena prava mogu ostvariti nakon treće popravke/zamjene uređaja, te da se navedeni rok od 90 dana skрати na rok od 30 dana.</p> <p>U vezi sa tim, u članu 6 – definicije, radi preciznog tumačenja pojma “popravka” ukazujemo da je jako važno precizirati da dodatna oprema uređaja (punjači, baterije telefona i dr.) ne predstavljaju dio proizvoda i da se popravke/zamjena dodatne opreme ne računaju u popravke koje su predmet ovoga stava.</p>	<p>suprotno stanovište, to bi ujedno značilo i da nedostaci na softveru, koji su uslov za punu funkcionalnot prodatog uređaja, ne bi bili predmet obaveze trgovca u vezi sa saobraznošću, što ne može biti svrha predloženih odredbi.</p> <p>Konačno, ne prihvataju se predlozi u vezi sa skraćanjem roka od 90 dana iz čl. 47 st. 3 na rok od 30 dana, kao ni povećanje uslova sa dvije na tri popravke/zamjene da bi potrošač imao predložena prava na umanjenje cijene ili raskid ugovora. Ovo iz razloga jer predlagač smatra da je nastupanjem potrebe za popravkom/zamjenom dva puta u ovom roku ispunjen uslov da otklanjanje nesaobraznosti nije moguće bez značajnijih neugodnosti za potrošača. Stoga potrošač umjesto trećeg obraćanja za popravkom/zamjenom u ovako kratkom roku, u skladu sa novim članom 46 st. 5 ima pravo da traži umanjenje cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog iznosa.</p>
<p>16. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Osim prijedloga za izmjenu članova koji se mijenjaju ovim Prijedlogom Zakona, smatramo da bi bilo korisno iskoristiti ovu priliku i izmijeniti postojeće članove iz važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Sl.list Crne Gore br. 002/14, 006/14 i 043/15), koji nisu obuhvaćeni dostavljenim Prijedlogom Zakona, čija primjena u praksi stvara velike izazove.</p> <p>Članom 36, stav 3 važećeg Zakona propisano je da su pružaoci usluga od javnog interesa dužni da prije utvrđivanja cijene usluge od javnog interesa zatraže mišljenje organizacije za zaštitu potrošača. Kako se sector elektronskih komunikacija u okviru kojeg obavljamo djelatnost, po našoj ocjeni, može smatrati djelatnošću pod strogim režimom regulacije kao rijetko koja djelatnost u našoj zemlji, što je uostalom i slučaj u Evropskoj Uniji, ne vidimo potrebe da se ova odredba Zakona primjenjuje i na pružaoce usluga javnih elektronskih komunikacija. Smatramo da nije potrebno da tražimo mišljenje nevladine organizacije za zaštitu potrošača prije utvrđivanja cijene usluge, imajući u vidu činjenicu da postoji regulatorno tijelo čija je djelatnost, pored ostalog, regulacija veleprodajnih i maloprodajnih cijena, te da su operatori elektronskih komunikacija obavezni da o svim promjenama cijena obavještavaju Agenciju za elektronske komunikacije poštansku djelatnost u rokovima određenim od strane Agencije. Pored toga, operatori su obavezni da korisnike o svakom povećanju cijena obavijeste pisanim putem, SMS-om ako je to moguće, kao i da u dnevnom listu, koji se distribuira na teritoriji Crne Gore, objave obavještenje o povećanju cijene 30 dana prije stupanja na snagu, kako bi korisnik bio u mogućnosti da raskine korisnički ugovor, bez plaćanja naknade za prijevremeni raskid ugovora i bez primjene ugovorenog otkaznog roka. Smatramo da je taj process dovoljno transparentan, te da nevladina organizacija za zaštitu potrošača u tom procesu ima mogućnosti da izrazi svoj stav o eventualnom povećanju cijene usluge od javnog interesa. Posebno ukazujemo da se radi o isključivo formalnoj procedure pribavljanja mišljenja, koja u suštini neobavezuje pružaoce usluga, makar kako se to iz sadržine pomenute odredbe važećeg Zakona može zaključiti, dok je dosadašnja</p>	<p>Navedeni predlog za izmjenu postojećih odredbi čl. 36 stav 3 ZZP-a se ne prihvata.</p> <p>U vezi navedenog predloga ukazujemo da je uloga organizacija za zaštitu potrošača u politici i pravu koje se ovim Predlogom zakona uređuje od posebnog značaja.</p> <p>Ovo ne samo u Crnoj Gori, već i u EU, pa je otuda i članom 78 SSP-a, uloga ovih organizacija naročito apostrofirana, kao trećeg stuba na kojima počiva ova politika, i u skladu sa kojim Crna Gora treba da ispunjava svoje obaveze za punopravno članstvo u EU.</p> <p>I ako je po vašem mišljenju obaveza iz člana 36 ZZP-a samo formalne prirode (jer negativno mišljenje ne obavezuje trgovca), ona ipak ima svoju težinu i vrijednost, jer ove organizacije na taj način iskazuju stav članova – potrošača (koje predstavljaju) po tom pitanju.</p> <p>Kada je odluka potrošačkih organizacija obrazložena, potrošačima i trgovcima će biti jasnije kako da dalje postupaju, i u slučaju objavljivanja (javnog istupanja) za trgovca može imati i pozitivan, ali i negativan učinak publiciteta, zavisno od slučaja. Dakle, ostvaruje se i cilj edukacije i podizanja svijesti o pravima potrošača, a kada je to opravdano, ostvaruje se i određeni legitiman pritisak na trgovca da uzme u obzir i ove stavove, i ako formalno nemaju obavezujuću snagu.</p> <p>U dijelu navoda o potpunom regulisanju sektora elektronskih komunikacija, i sličnim obavezama u sektorskim propisima koji imaju istu ili sličnu svrhu (informisanje potrošača o promjenama cijena), ova rješenja ZZP-a ih ne dovode u pitanje, već su njima komplementarna i dopunjuju ih.</p>

<p>praksa primjene ovog pravila pokazala da nadležna organizacija nijednom nije dala svoje mišljenje, komentar ili bilo kakvu primjedbu na obavještenja koja im se redovno dostavljaju. Smatramo da bi ova odredba Zakona trebalo da se odnosi samo na one javne usluge koje nijesu u režimu regulacije, te da se ne bi trebalo odnositi na sector elektronskih komunikacija.</p>	
REGULATORNA AGENCIJA ZA ENERGETIKU	
<p>17. Primjedba/prijedlog/sugestija U članu 14 Predloga zakona kojim se mijenja član 35 stav 2 tačka 3 ZZP-a i dodaje novi stav 2, treba dodati novi stav koji glasi:</p> <p>“Kada trgovac na računu za pruženu uslgu iskazuje iznose dospjelih neplaćenih potraživanja, dužan je da naznači na koji period se odnosi, ako obračunava kamatu na koji je iznos obračuna ta kamata.“</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije Ovo je od posebnog značaja zbog zabrane obračuna kamate na kamatu i mogućih zloupotreba u tom smjeru. Takođe, u vezi sa predlogom novog stava 2 člana 35 ukazujemo da se zastarjelost cijeni u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, ali postojanje zastarjelosti neke obaveze može samo konstatovati sud (jer obaveza plaćanja ostaje samo se ne može prinudno naplatiti). Ovakva odredba se ne može primijeniti na slučajeve kada postoje potraživanje ranijeg perioda, a trgovac nije utužio potraživanje i nije utvrđeno postojanje zastarjelosti, pa postoji mogućnost zloupotreba. U članu 14 Predloga zakona kojim se mijenja član 35 ZZP-a na način da se dodaje novi stav 2, treba dodati novi stav koji glasi:</p> <p>“Kada trgovac na računu za pruženu uslugu iskazuje iznose dospjelih neplaćenih potraživanja, dužan je da naznači na koji period se odnosi, ako obračunava kamatu na koji je iznos obračunata kamata.</p>	<p>Navedeni predlog se prihvata. U članu 35 se dodaju dva nova stava koja glase: “(3) Račun iz stava 2 tačka 3 ovog člana mora da sadrži i iznos neplaćenih dospjelih potraživanja za prethodne periode, sa posebno iskazanim iznosom potraživanja starijih od dvije godine, kao i, ako je obračunata kamata, iznos i period na koji se ona odnosi. (4) Trgovac je dužan da na zahtjev potrošača, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, dostavi detaljan izvještaj o neplaćenim dospjelim potraživanjima iz stava 3 ovog člana.“</p>
<p>18. Primjedba/prijedlog/sugestija U vezi sa članom 15 Predloga zakona kojim se u članu 37 st. 1 i 2 riječi: „putem distributivne mreže“, zamjenjuju se riječima: „iz člana 35 stav 1 ovog zakona“ ukazujemo da je stav 2 već regulisan drugim zakonom. Takođe, član 39 Zakona o zaštiti potrošača („Službeni list CG“ br. 2/14, 43/15 i 70/17) treba brisati.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije Kako je Agenciji povjerena i regulacija javnog snabdijevanja i odvođenja otpadnih komunalnih voda, te Zakonom o komunalnim djelatnostima utvrđeno određivanje cijene na isti način kao kod električne energije, a Zakonom o energetici isto utvrđeno za cijene pružanja usluga u oblasti toplote, postojanje odredbi člana 39 se dovodi u pitanje, odnosno iste nema pravnu vrijednost. Usluge od javnog interesa koje se pružaju putem distributivne mreže su: distribucija i snabdijevanje električnom energijom, gasom, toplotom i vodom, prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda. Za svaku od ovih usluga u cijenu usluga mora biti uključen trošak modernizacije mreže.</p>	<p>Navedeni predlog za čl. 37 se ne prihvata. U vezi navedene sugestije ukazujemo da se navedena odredba čl. 37 stav 2 ZZP-a (i čl. 15 Predloga zakona) mora posmatrati kao odredba sistemskog zakona kojim se uređuju prava potrošača, pa se ona odnosi pored npr. energetike, i na prava potrošača kod ostalih javnih usluga koje su uređene drugim sektorskim propisima (npr. el. komunikacije, snabdijevanje vodom i druge komunalne usluge, prevoz putnika, poštanske usluge i dr.).</p> <p>Navedeni predlog za brisanje čl. 39 se ne prihvata. S druge strane, odredba čl. 39 stav 1 se dopunjava, na način da se na kraju dodaju riječi „osim ako zakonom nije drugačije uređeno“. Ovim se upućuje na primjenu osnovnog načela o odnosu ZZP-a i posebnih zakona iz člana 2 (kojim se mijenja člana 3 stav 1 ZZP-a) te se u svim slučajevima zahtjeva prethodna potpuna usklađenost tih posebni propisa sa pravnom tekovinom EU, među kojima u vezi sa ovim stavom vrijedi istaći naročito i pravila državnih pomoći kod usluga od opšteg ekonomskog interesa.</p>
<p>19. Primjedba/prijedlog/sugestija U vezi sa članom 17 Predloga zakona kojim se mijenja član 41, nejasno je da li se u stavu 1 radi o nespornom računu, ili nespornom dijelu računa, i u vezi sa ovim da li je dug prethodnog perioda dio računa (s tim u vezi vidjeti komentar i predložene izmjene u čl. 35).</p>	<p>U vezi navedenog zahtjeva za pojašnjenje ukazujemo da se navedena odredba odnosi na račun koji potrošač osporava: za tekući mjesec, ili prethodni period, u cijelosti ili djelimično. Takođe, obzirom šta račun sadrži npr. kod električne energije, prethodno se može odnositi na potraživanja za pružene usluge iz prethodnih perioda, ali i npr. kamate koje su</p>

<p>Takođe, rečnik „isključenje sa distributivne mreže“ je isto što i obustava (kod električne energije), jer je obustava uvijek isključenje sa distributivne mreže. Termin „isključenje“ se može dovesti u vezu i sa isključenjem zbog neovlašćene potrošnje, ali ovaj zakon ne pruža tu vrstu zaštite.</p>	<p>zaračunate, a potrošač ih osporava u nekom od navedenih postupaka. U vezi vašeg komentara na značenje rečnika „isključenje“ i „obustava“, ukazujemo da se isti uzeo u obzir i da je riječ „obustaviti“ zamijenjena riječju „ograničiti“ u novom čl. 41 st. 1 i 2., u odgovarajućem padežu.</p>
<p>20. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>U vezi sa članom 17 Predloga zakona kojim se mijenja član 41 st. 3 i 4 ovog člana ukazujemo da se zastarjelost utvrđuje u sudskom postupku, pa ovdje nema značaja upravni i vansudski postupak. Takođe, predlažemo i uređenje novog stava 4 koji bi zamijenio predložene st. 3 i 4: „Ako potrošač tvrdi da je potraživanje trgovca iz člana 35 stav 2 tačka 3 ovog zakona, zastarjelo, a o toj činjenici ne postoji pravosnažna sudska odluka, trgovac je dužan da pokrene postupak prinudne naplate u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak prinudnog namirenja potraživanja.“ Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije U praksi se često dešava da trgovac na računu prikazuje potraživanje ranijeg perioda za koje nije pokretao postupak za naplatu, a uslovljava kupca plaćanjem tog potraživanja da bi bio priključen. Pri tom navodi da kupac nema pravosnažnu odluku suda kojom se utvrđuje zastarjelost potraživanja.</p>	<p>Navedena primjedba se ne prihvata. Smramo da trgovac ima slobodu izbora (ne i obavezu) da li da pokrene postupak prinudne naplate za prethodna neplaćena potraživanja, u skladu sa odredbama ZOO i zakona kojim se uređuje postupak prinudnog namirenja potraživanja. U smislu cilja vašeg predloga i datog obrazloženja, slažemo se sa datim navodima, i smatramo da u tom dijelu predloženi st. 3 i 4 Predloga zakona pružaju potrošaču zaštitu od postupanja trgovca suprotnog zakonu i Ustavu. Konačno, u skladu sa primjedbama ostalih zainteresovanih strana datih na izmjene člana 35 ZZZP-a (npr. primjedba br. 13), informišemo vas da se posljedično i u predlogu novog stava 3 člana 41 riječi „uslovljava plaćanjem zastarjelih dugova potrošača“ mijenjaju riječima „uslovljava plaćanjem dugova potrošača starijih od dvije godine“.</p>
<p>21. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>U predloženom članu 132c stav 2 tačka 4, koji se uređuju uslovi za lica koja mogu da sprovede vansudsko rješavanje sporova treba precizirati da li to lice može ponovo biti imenovano.</p>	<p>Navedena primjedba se prihvata. U članu 132c st. 2 tač. 4, na kraju ove odredbe briše se tačka i dodaju riječi: „i, može biti ponovo imenovano“ .</p>
<p>22. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>U članu 44 Predloga zakona, kojim se mijenja član 173, predloženi st. 1 treba izmijeniti tako da glasi:</p> <p>Ako trgovac ne odgovori, ili odbije prigovor potrošača u roku iz člana 27 stav 1 ovog zakona, potrošač može podnijeti žalbu organu nadležnom za rješavanje žalbe, ili podnijeti zahtjev za zaštitu prava iz ovog zakona (u daljem tekstu: žalba potrošača) organu uprave nadležnom za inspekcijски nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, odnosno drugom nadležnom inspekcijском organu, koji će preduzeti mjere u skladu sa zakonom.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata, obzirom da predložena rješenja već obuhvataju intenciju predlagača. Naime, predloženi st. 1 i 2 izmjena člana 173 su normirani na način da obuhvataju i druge nadležne organe koji su ovim ili posebnim zakonima određeni kao nadležni za rješavanje po zahtjevu za zaštitu prava (žalbi potrošača). Prethodno uključuje i Regulatornu agenciju za energetiku, u skladu sa posebnim Zakonom o energetici. S tim u vezi upućujemo na rješenja čl. 174 st. 2 ZZZP-a, i čl. 49 Predloga zakona kojim se ovaj čl. 174 dopunjava uvođenjem novog stava 3.</p>
Mtel D.O.O., Podgorica	
<p>23. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Primjedba/prijedlog/sugestija 1:</p> <p>U članu 4 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi: “Odredbe ovog zakona će se u slučaju spora tumačiti u korist potrošača.”</p> <p><u>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 1:</u></p> <p>Navedena odredba predstavlja kršenje osnovnog ustavnog principa “Pravično suđenje”, koje svakome garantuje pravo na pravično suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom. Takodje, navedena odredba ukazuje na nejednakost strana u sporu, favorizujući potrošača.</p>	<p>U vezi vaše sugestije ukazujemo da je od uvođenja ove politike osnovna premisa na kojoj počiva pravo potrošača, na nivou EU i Crne Gore, da je potrošač u ugovornim odnosima ekonomski slabija strana radi čega mu je potrebno obezbijediti bolju zaštitu. Stoga još od vremena kako prethodnih nacionalnih propisa Crne Gore, kao i pravne tekovine EU (prvih Direktiva i.e. 87/102/EEZ) zaštita potrošača u odnosima sa trgovcem obuhvata specijalna pravila propisana u korist potrošača, a koja teže da otklone ovu nejednakost. Takva pravila su obuhvaćena evropskim zakonodavstvom, a države koje žele članstvo u EU dužne su da ih primjenjuju. Činjenica da je potrošač slabija strana na tržištu je očigledna jer trgovac raspolaže sa više znanja i informacija o proizvodima koje prodaje u odnosu na</p>

	<p>potrošača koji ih kupuje, te bez posebnih pravnih pravila može doći do neravnoteže na tržištu, i to na štetu potrošača. Time se ujedno štite i osnove funkcionisanja unutrašnjeg tržišta na kome počiva EU. Stoga, ovakva rješenja nisu suprotna Ustavu, niti međunarodno preuzetim obavezama, već upravo suprotno, u skladu sa načelima i odredbama najviših pravnih akata prvenstveno članom 70 Ustava Crne Gore, članom 78 SSP-a, kao i čl. 38 i 47 Povelje EU o osnovnim pravima.</p>
<p>24. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Primjedba/prijedlog/sugestija 2:</p> <p>U članu 47 poslije stava 1 dodaju se dva nova stava koja glase:</p> <p>„(2) Ako potrošač pravo iz člana 46 stav 1 ovog zakona ostvaruje zamjenom proizvoda, trgovac je dužan da izvrši zamjenu proizvoda više puta, odnosno dok potrošaču ne bude obezbijeđena saobraznost u skladu sa članom 43 ovog zakona.</p> <p>(3) Izuzetno od člana 46 stav 5 ovog zakona, potrošač ima pravo da zahtijeva umanjenje cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog iznosa i u slučaju kada je popravka odnosno zamjena vršena najmanje dva puta u roku od 90 dana, od isteka roka iz stava 1 ovog člana.“</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 2:</p> <p>Važećim zakonom nije jasno napravljena razlika između termina “saobraznost” i “garancija” što u praksi rezultira velikim brojem sudskih sporova.</p> <p>Na osnovu dosadašnje prakse, primjećeno je da nadležna inspekcija poistovjećuje ova dva termina.</p> <p><u>Ako zakon poznaje ova dva termina, zašto se svaki kvar na uređaju podvodi pod termin “nesaobraznost”???</u></p> <p>Shodno našem tumačenju, mišljenja smo da svaki kvar na uređaju ne znači da je uređaj nesaobrazan (zakon jasno definiše šta znači termin saobraznost – da isporučena roba odgovara opisu koji je dao trgovac i ima svojstva robe koju je trgovac pokazao potrošaču kao uzorak ili model, ima svojstva potrebna za redovnu upotrebu robe iste vrste, ima svojstva i osobine koje su izričito ili prečutno ugovorene, odnosno propisane...).</p> <p>Ukoliko se u periodu od dvije godine ustanovi nesaobraznost, potrošač ima prava na popravku, zamjenu itd...</p> <p>Medjutim, ukoliko se u toku trajanja garantnog perioda (za koji je izdat garantni list), koji je trgovac obezbijedio potrošaču u slučaju da se desi iznenadni kvar na uređaju, mišljenja smo da potrošač ne bi trebao da ostvaruje prava iz zakonskih odredbi o saobraznosti (budući da uređaj ima i dalje ista svojstva), već iz garancije, odnosno prava koja su definisana garantnom izjavom trgovca.</p>	<p>U vezi vaše sugestije ukazujemo da je po uzoru na Direktivu 99/44/EZ i ZZP iz 2014 godine unio značajnu novinu koja se ogleda u pravnoj prirodi dva pojma: saobraznost robe ugovoru i garancija.</p> <p>Saobraznost predstavlja zakonsku kategoriju kojom se obavezuju trgovci da isporuče predmet ugovora u skladu sa uslovima iz člana 43 (na neke od njih se pozivate), dok s druge strane garancija predstavlja dodatni, voljni korak trgovca (ili proizvođača), preuzet bez dodatne naknade, da garantuje za svoju robu posebnom izjavom kojom se potrošaču mogu obećati posebna prava u slučaju da roba ne odgovara sadržini koja je data u garantnoj izjavi ili u oglasu koji se na tu robu odnosi, ali uvijek i isključivo, više u odnosu na zakonske odredbe o pravima po osnovu nesaobraznosti.</p> <p>Dakle, dok je saobraznost zakonom utvrđena, i može se nazvati “zakonskom garancijom saobraznosti”, sama garancija nije obavezna, te se otud može nazvati “komercijalna garancija”.</p> <p>S tim u vezi, nadležni inspekcijski organi su još u toku pripreme ZZP-a iz 2014. godine, u potpunosti upoznati sa oba instituta, i efikasno primjenjuju predmetne odredbe u praksi, o čemu svjedoče i godišnji izvještaji o nadzoru na tržištu.</p>
<p>25. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Primjedba/prijedlog/sugestija 3:</p> <p>Uskladiti rokove iz člana 47 i 49 Zakona o zaštiti potrošača.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 3:</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata, iz razloga je predmetni rokovi na koje se pozivate ne uređuje iste pravne situacije.</p> <p>Rok iz člana 47 stav 1 (90 dana od dana preuzimanja robe) je rok u kome potrošač ima potpunu slobodu izbora između četiri (4) mogućnosti u slučaju nesaobraznosti (popravka, zamjena, umanjeње cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog). Dakle,</p>

<p>Član 47 “Potrošač ima parvo da po svom izboru zahtijeva opravku, zamjenu, umanjene cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog iznosa, ako u roku od 90 dana od dana preuzimanja robe obavijesti trgovca o nesaobraznosti. Na izbor potrošača iz stava 1 ovog člana primjenjivaće se odredbe člana 46 st. 4 do 8 ovog zakona.”</p> <p>Član 49 “Ako se nesaobraznost pokaže u roku od šest mjeseci od dana prelaska rizika na potrošača, pretpostavlja se da je nesaobraznost postojala u trenutku prelaska rizika, osim ako je to u suprotnosti sa prirodom robe, odnosno nesaobraznosti.”</p> <p>“Potrošač je dužan da obavijesti trgovca o postojanju nesaobraznosti robe ugovoru u roku od 90 dana od dana kada je otkrio nesaobraznost, a najkasnije prije isteka roka iz stava 1 ovog člana. Ako ne obavijesti trgovca o postojanju nesaobraznosti robe ugovoru u rokovima iz stava 4 ovoga člana, potrošač gubi prava koja mu po tom osnovu pripadaju.”</p>	<p>prethodno je izuzetak od opšteg pravila iz čl. 46, po kome se prvo može tražiti popravka ili zamjena, pa tek naknadno, u slučajevima propisanim zakonom, umanjene cijene ili raskid ugovora uz povraćaj plaćenog.</p> <p>Članom 49 stav 1, je propisano da je trgovac odgovoran za nesaobraznost robe ugovoru u roku od dvije godine od dana prelaska rizika na potrošača, dok je stavom 2 na koji se pozivate uređena druga vrsta roka koja je vezana za teret dokazivanja nesaobraznosti. Tačnije, ako se nesaobraznost pokaže u roku od (prvih) šest mjeseci od dana prelaska rizika na potrošača (predaje robe potrošaču), pretpostavka je da je nesaobraznost postojala u trenutku prelaska rizika (teret dokazivanja suprotnog je na trgovcu), osim ako je to u suprotnosti sa prirodom robe i prirodom određene nesaobraznosti. Konačno, stav 4 na koji se pozivate propisuje treću vrstu roka, tzv. subjektivni rok ili rok u kome se obavezuje potrošač da obavijesti trgovca o nesaobraznosti od dana kada je otkrio njeno postojanje (90 dana), a najkasnije prije isteka dvogodišnjeg roka u kojem trgovac odgovara za nesaobraznost (iz čl. 49 st. 1).</p>
<p>26. Primjedba/prijedlog/sugestija Primjedba/prijedlog/sugestija 4: “Ako je trgovac uspostavio telefonsku liniju preko koje potrošači mogu da ga kontaktiraju u vezi sa zaključenim ugovorom, dužan je da obezbijedi da potrošač plaća poziv po tarifi koja nije visa od osnovne tarife.” Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 4:</p> <p>Definisati šta je osnovna tarifa s obzirom da postoji više operatora fiksne/mobilne telefonije, kao i usluga za koje je moguće zaključivati ugovore sa potrošačima. Predlog – osnovna tarifa je tarifa utvrđena važećim cjenovnikom trgovca.</p>	<p>U vezi navedene sugestije, ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi.</p> <p>Takodje, upućujemo da je pored ZPP-a, u dijelu vaše djelatnosti u primjeni i Zakon o elektronskim komunikacijama, kao sektorski propis, koji bliže uređuje ovu djelatnost pa i pitanje tarifa operatera mobilne komunikacije i krajnjih korisnika (potrošača).</p>
<p>27. Primjedba/prijedlog/sugestija Primjedba/prijedlog/sugestija 5: Rok za jednostrani raskid ugovora Član 74a “Potrošač ima parvo da, bez navođenja razloga, jednostrano raskine ugovor zaključen van poslovnih prostorija ili zaključen na daljinu u roku od 14 dana od dana predaje robe potrošaču ili trećem licu koje je odredio potrošač, ako nije prevoznik. U slučaju zaključivanja ugovora o kupoprodaji, rok iz stava 1 ovog člana počinje da teče od dana kada je potrošaču ili trećem licu određenom od strane potrošača, ako nije prevoznik, roba koja čini predmet ugovora predana.” Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 5: Imajući u vidu da su, shodno članu 61 zakona, potrošaču dostavljene sve informacije vezane za robu, smatramo da je navedena odredba neprihvatljiva. Predlog – potrošač ima parvo na jednostrani raskid jedino u slučaju ukoliko se pokaže da isporučena roba ima neki nedostatak.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>S tim u vezi ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi.</p>
Elektroprivreda Crne Gore A.D., Nikšić	
<p>28. Primjedba/prijedlog/sugestija Primjedba/prijedlog/sugestija 1: Član 14 stav 1 Predloga zakona koji glasi: U članu 35</p>	<p>U vezi vaše primjedbe ukazujemo na sledeće: Ova odredba se odnosi na sve zakone kojima se uređuju javne usluge. I ako se posebnim zakonom, u ovom slučaju Zakonom o energetici i podzakonskim aktima, kako navodite već uređuju svi realni i tačni</p>

<p>stav 2 tačka 3 poslije riječi "usluga" dodaju se zarez i riječi: „Uključujući i iznos neplaćenih dospjelih novčanih potraživanja za prethodne periode."</p> <p>Smatramo da je predložena dopuna člana 35 stav 2 tačke 3 u potpunosti nepotrebna i suvišna i treba je brisati, jer se planira regulisati oblast koja je već regulisana Zakonom o energetici.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 1:</p> <p>Svaki mjesečni račun za utrošenu električnu energiju, kao vjerodostojna isprava prikazuje potrebne elemente za tu vrstu isprave u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbjeđenju, Zakonom i obligacionim odnosima, poreskim zakonima i Opštim uslovima za snabdijevanje električnom energijom.</p> <p>Ovaj račun kao vjerodostojna isprava sadrži sve podatke u skladu sa Zakonom o energetici koji su detaljno propisani članom 11 Opstih uslova za snabdijevanje električnom energijom (Sl.list 'CG br.70/16) koje je donijela Regulatorna agencija za enegrettku. Račun sadrži realne i tačne podatke o količini, cijeni, naknadama, porezima, subvencijama, popustima, kamatama i dr. i kao takav je podobna isprava za stvaranje obaveze i plaćanje od strane kupca, njegovo evidentiranje u poslovnim knjigama u skladu sa propisima o računovodstvu i finansijama.</p>	<p>podaci koji su sadržani u računu, to samo potvrđuje opredjeljenje da predložena odredba nije suvišna. Ona je komplementarna i potrebna obzirom da se njime uređuje pravo potrošača da dobije račun koji sadrži sve podatke za provjeru obračuna pruženih usluga, koja uključuje i iznose potraživanja iz prethodnog perioda.</p> <p>Kako u praksi prethodna potraživanja mogu obuhvatiti višegodišnje periode, koji se kumulativno iskazuju, to se osporenim članom uvodi obaveza njihovog dodatnog, jasnog izdvajanja na računu (jasan, lako uočljiv i razumljiv način). Obzirom da u praksi svi trgovci, u redovnom poslovanju (što se potvrđuje obrazloženjem preporuke) svakako vode urednu evidenciju o potraživanjima svakog pojedinog potrošača, to se navedene odredbe ne mogu smatrati ni nepotrebni jer je za iste obrađivač predloga zakona utvrdio da sprovode zaštitu osnovnog prava potrošača – pravo na informisanje.</p>
<p>29. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Primjedba/prijedlog/sugestija 2:</p> <p>Član 14 Prijedloga zakona, poslije stave 2 dodaje se novi stav koji glasi: „(3) Trgovac je dužan da na zahtjev potrošača, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva dostavi detaljan izvještaj o iznosima neplaćenih dospjelih potraživanja iz stava 2 tačka 3 ovog člana i odvojeno iskaže iznose zastarjelih potraživanja, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuju obligacioni odnosi."</p> <p>Smatramo da je predloženi stav 3 u potpunosti nezakonit i neustavan i kao takav neprihvatljiv i neprimjenljiv na način kako je definisao obavezu trgovca jer je utvrđivanje zastarjelosti potraživanja regulisano Zakonom o obligacionim odnosima kao lex specialis koji reguliše ugovorne odnose i smatramo da se stav 3 treba brisati jer u suprotnom to bi zasigurno izazvalo brojne inicijative za ocjenu ustavnosti i zakonitosti ovog akta.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 2:</p> <p>Smatramo da iznos zastarjelih potraživanja nije moguće utvrditi primjenom dvogodišnjeg roka zastarjelosti u skladu sa članom 388 Zakona o obligacionim odnosima.Takode članom 396 Zakona o obligacionim odnosima je definisano da se zastarijevanje prekida kad dužnik prizna dug, a da se priznanje duga može učiniti izjavom povjeriocu i na posredan nadin (kao što su davanje otplate,plaćanje kamate, davanje obezbjeđenja), a članom 397 Zakona o obligacionim odnosima definisano je da se zastarjelost prekida podizanjem tužbe i svakom drugom povjeriočevom radnjom preduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom u cilju utvrđivanja, obezbjeđenja ili ostvarenja potraživanja. Obzirom da</p>	<p>Navedeni predlog se djelimično prihvata.</p> <p>Naime, u skladu sa vašom i primjedbama ostalih zainteresovanih strana (npr. primjedba br. 13, 17 i sl.) riječi „zastarjela potraživanja“ mijenjaju se riječima „potraživanja starija od dvije godine“, te član 35 se mijenja na način da se dodaju dva nova stava koja glase:</p> <p>"(3) Račun iz stava 2 tačka 3 ovog člana mora da sadrži i iznos neplaćenih dospjelih potraživanja za prethodne periode, sa posebno iskazanim iznosom potraživanja starijih od dvije godine, kao i, ako je obračunata kamata, iznos i period na koji se ona odnosi.</p> <p>(4) Trgovac je dužan da na zahtjev potrošača, u roku od osam dana od dana podnošenja zahtjeva, dostavi detaljan izvještaj o neplaćenim dospjelim potraživanjima iz stava 3 ovog člana."</p> <p>U preostalom dijelu kojim se odbija vaš predlog za brisanje predloženog člana ukazujemo da se:</p> <p>Osporenim odredbom Predloga zakona ni u kom slučaju se ne dovode u pitanje odredbe ZOO-a, pa ni one koja su predmet vaše primjedbe: 1) isključive sudske nadležnosti u utvrđivanju nastupanja zastarelosti potraživanja, 2) dvogodišnjeg roka zastarjelosti kod javnih usluga (snabdijevanja el. energijom, vodom i sl.), 3) prekid zastarijevanja putem priznanja duga ili podizanja tužbe i dr.</p> <p>Stoga, predložene odredbe nisu u suprotnosti sa odredbama ZOO-a, jer se istim ne prejudicira ishod sudskog postupka, niti da li je u pojedinačnom slučaju nastupila zastarelost, već se njime uređuje pravo potrošača da dobije račun koji sadrži sve podatke za provjeru obračuna pruženih usluga, koja uključuje i iznose potraživanja iz prethodnog perioda iskazane na ovako predloženi način: jasan, lako uočljiv i razumljiv. Kako u praksi ista mogu obuhvatiti višegodišnje periode, to se osporenim članom uvodi obaveza dodatnog izdvajanja, na računu, potraživanja koja su</p>

<p>EPCG kao povjerilac preuzima sve mjere u skladu sa naznačenim zakonom da zaštiti potraživanja i spriječi njihovu zastarjelost, smatramo da ne postoji način i da ne može niko osim suda utvrditi i iskazati iznos zastarjelih potraživanja kod kupaca tako da je ova norma u potpunosti neprimjenljiva i da ne vidimo način kako bi smo udovoljili zahtjevu potrošača. Napominjemo da su zbog zaštite potraživanja pojedini kupci utuživani više puta, da su više puta zaključivali Sporazume o priznanju duga, vršili kumulativna plaćanja kojima je shodno Zakonu o obligacionim odnosima izmirivan najstariji dug po roku nastanka i kojima je prekinuta zastarjelost i da je iznos predhodnog duga koji se zahtijeva od kupca da plati u potpunosti osnovan. Obzirom da se radi o kontinuiranoj i dugogodišnjoj isporuci električne energije i njenom plaćanju, neplaćanju, utuženima, zaključenim sporazumima o priznanju duga kroz vrijeme, ista se ne može poistovjetiti sa drugim robama koje se kupuju jednokratno. Zbog naznačenog je nemoguće iskazati iznos zastarjelih potraživanja bez sudske odluke. Posebno ukazujemo da se u sudskom postupku, ni sud shodno članu 369 ne može obazirati na zastarjelost ako se dužnik (potrošač) nije na nju pozvao, a naročito zato ne postoji zakonski osnov na strani trgovca. Takođe potraživanja na osnovu pravosnažnih presuda i potraživanja kod potrošača koji su kod EPCG evidentirani kao „nelegalni“, odnosno koji su priključeni na elektrodistributivnu mrežu bez elektroenegetske saglasnosti i koji nemaju zaključen Ugovor o priključenju i Ugovor o snabdijevanju, zastarijevaju za 10 godina i to je jedan od velikih razloga što nije moguće analizirati i utvrđivati zastarjelost potraživanja ad hoc po zahtjevu kupca na šalteru trgovca od strane nestručnih i nekompetentnih lica, već se to jedino može utvrditi u sudskom postupku.</p>	<p>starija od dvije godine tj. koja u skladu sa čl. 388 ZOO „zastarijevaju za dvije godine“ (javne usluge). Dakle, predloženim odredbama se potrošaču, za razliku od sadašnje prakse kod izdavanja računa za javne usluge, garantuje osnovno pravo na informisanje, i posljedično olakšava zaštita prava tj. pravo na prigovor i/ili pristup sudu i pravo na efikasni pravni lijek.</p> <p>Dodatno, Zakonom o zaštiti potrošača čl. 3 stav 2 propisana je subsidijarna primjena ZOO-a, na ugovorne odnose između trgovca i potrošača, osim ako nije drugačije uređeno ovim zakonom. Dakle, ZOO je u odnosu na ZPP lex generalis, a ne kako se pogrešno ističe u dopisu lex specialis. Ipak, obzirom da se ZPP-om ne uređuju pitanja zastare, to se rješenja iz ZOO, supsidijarno i u cijelosti primjenjuju na način kako je propisano tim zakonom (npr. 1) isključive sudske nadležnosti u utvrđivanju nastupanja zastarelosti potraživanja, 2) prekid zastarelosti putem priznanja duga ili podizanja tužbe, 3) dvogodišnjeg roka zastarjelosti kod javnih usluga (snabdijevanja el. energijom, vodom i dr. odredbe ZOO-a.</p> <p>Konačno, ovim Predlogom zakona (kao ni postojećim ZPP-om) se ne dira u pitanja potraživanja kod potrošača koji se vode kao „nelegalni“, odnosno zaštitu ne uživaju slučajevi neovlašćenog korišćenje energije (npr. korišćenje energije suprotno propisima ili uslovima utvrđenim ugovorom koji reguliše snabdijevanje energijom, oštećenje mjernih uređaja, korišćenje energije mimo mjernih uređaja i dr.).</p>
<p>30. Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Primjedba/prijedlog/sugestija 3:</p> <p>Članom 16 Predloga zakona, član 41 mijenja se i glasi: Zabrana obustavljanja pružanja usluga i prinudne naplate član 41 (1) Ako se iznos računa i osporava u sudskom, vansudskom ili upravnom postupku, a potrošač redovno plaća nesporne iznose računa, trgovac ne smije potrošaču obustaviti pružanje usluge ili ga isključiti sa distributivne mreže do okončanja tog postupka.</p> <p>Smatramo da je stav 1 nejasan i nerazumljiv jer nije jasno šta je „nesporan iznos računa“, i predlažemo da stav 1 ovoga člana glasi:</p> <p>(1) Ako potrošač osporava tekući račun ili dio tekućeg računa u sudskom' vansudskom ili upravnom postupku i redovno plaća račune, trgovac ne smije potrošaču obustaviti pružanje usluge ili ga isključiti sa distributivne mreže za osporeni iznos do okončanja tog postupka'</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 3: A šta se u praksi dešava ako ne plaća nego svaki račun osporava? Ko je ovlašćen da utvrdi šta je nesporni dio računa, ko to utvrđuje, potrosrač, trgovac ili sud kako je to</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Predlogom zakona (kao i postojećim ZPP-om) se uređuje zabrana obustavljanja (ograničenja ili isključenja) sa distributivne mreže samo kada se osporava određeni iznos računa, a potrošač redovno plaća nesporne iznose računa.</p> <p>Dakle, zaštitu uživa samo onaj potrošač koji redovno plaća nesporne iznose računa. Pravo na sudsku zaštitu i djelotvoran pravni lijek su osnovna prava zagarantovana Ustavom Crne Gore i međunarodnim konvencijama kojima je Crna Gora pristupila. Navedena odredba kao i druge brojne u crnogorskom i međunarodnom pravu ni u kom slučaju ne mogu predstavljati osnov za zloupotrebu, a nadležni sudski i organi uprave su u tom svijetlu, kao i do sada, apsolutno spremni prepoznati i spriječiti svaki pokušaj zaobilaženja ovih pravila i/ili njihovu zloupotrebu.</p> <p>Konačno, ukazujemo da u slučaju neplaćanja „nespornih iznosa“ (kako navodite u primjedbi) trgovac uvijek ima na raspolaganju redovna pravna sredstva za zaštitu svojih komercijalnih interesa, a potrošač u svim takvim slučajevima preuzima skoro sasvim izvjestan rizik troškova tih postupaka (sudskih, troškove zastupanja i dr.), uključujući gdje je primjenljivo i druge troškove (zatezne kamate i dr.).</p>

<p>definisano Zakonom o obligacionim odnosima???</p> <p>U praksi to znači da potrošač da ne bi plaćao, može svako mjesečno da osporava račune u nekom od navednih postupaka, i tako mjesecima izbjegava plaćanje dok traje spor, to je česta praksa u međuvremenu dok se dokaže da potrošač nema osnova i da zloupotrebljava to svoje pravo, ukoliko je u radnom odnos kreditno se zaduži kako bi opteretio 50 % svog ličnog primanja i na taj način za dugi period onemogućava da se naplati nesporno potraživanje, za nesporno pružene usluge. Mislimo da se električna energija ne može tretirati kao ostale usluge i proizvodi, jer se usluga snabdijevanja električnom energijom isporučuje unaprijed i plaćanje se vrši naknadno i u tom smislu se mora kao posebna kategorija definisati u komunalnim uslugama kao i voda, dok su kod telekomunikacionih usluga praksa i tehnički uslovi drugačiji u korist trgovca, a što nije slučaj kod trgovaca električnom energijom i vodom. Ovakvim svojim postupanjem i u slučaju da svako mjesečno osporava račun i na isti način onemogućava isključenje sve do okončanja sporova koje je pokrenuo.. u tom periodu se uvećava dug potrošača i dalje troši a ne plaća, to je diskriminacija trgovca!</p>	
<p>31. Primjedba/prijedlog/sugestija 4</p> <p>Članom 16 Predloga zakona, član 41 mijenja se i glasi: Ako je trgovac obustavio pružanje usluge ili isključio priključenje sa distributivne mreže dužan je da, bez odlaganja, nastavi sa pružanjem usluge potrošaču, odnosno priključi potrošača bez naknade na distributivnu mrežu do okončanja postupka iz stava 1 ovog člana.</p> <p>Smatramo da stav 2 ovoga člana treba dopuniti i predložimo da stav 2 ovoga člana glasi:</p> <p>Ako je trgovac obustavio pružanje usluge ili izvršio isključenje sa distributivne mreže dužan je da, bez odlaganja, nastavi sa pružanjem usluge potrošaču, odnosno priključi potrošača bez naknade na distributivnu mrežu do okončanja postupka iz stava 1 ovog člana, osim u slučajevima kada je drugačije regulisano posebnim Zakonima i podzakonskim aktima.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 4:</p> <p>U stavu 2 ovog člana se ne navodi po kom osnovu trgovac ne može isključiti potrošača. Međutim, EPCG u skladu sa posebnim propisima ima pravo da isključi mjerno mjesto na kojem je kao kupac registrovano umrlo lice, a nasljednici ne postupe u skladu sa članom 23 Opštih uslova za snabdijevanje i u roku 90 dana od dana smrti registrovanog kupca ne izvrše promjenu imena – naziva kupca.</p> <p>Ukoliko se ne izmijeni stav 2 ovog člana na način kako smo predložili, tržišni inspektori namjernim ili slučajnim tumačenjem mogu da uključe i ovaj osnov, odnosno da ni po ovom osnovu ne možemo isključiti potrošača, a što je po našem mišljenju nezakonito.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Predmetna odredba se ne odnosi na primjer iz obrazloženja vaše preporuke, već se odnosi na slučajeve iz stava koji mu prethodi (član 41 stav 1 Predloga zakona).</p> <p>Kako je u prethodnim komentarima već pojašnjeno, to su slučajevi povodom obustavljanja (ograničenja ili isključenja sa distributivne mreže) kada potrošač osporava određeni iznos računa, a pritom redovno plaća nesporne iznose računa.</p>
<p>32. Primjedba/prijedlog/sugestija 5</p> <p>Članom 16 Predloga zakona, član 41 mijenja se i glasi: Trgovac nema pravo na pružanje, odnosno nastavak pružanja usluge i ponovno priključenje na distributivnu mrežu, uslovljava plaćanjem zastrajelih dugova potrošača.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>U vezi date primjedbe ponavljamo da se navedenim članom Predloga zakona ni u kom slučaju ne dovode u pitanje odredbe ZOO-a, pa ni one koja su predmet vaše primjedbe: 1) isključive sudske nadležnosti u utvrđivanju nastupanja zastarelosti potraživanja, 2) pravila o prekidu zastarijevanja putem priznanja duga ili podizanja tužbe, 3) dvogodišnjeg roka zastarijevanja</p>

<p>Smatramo da je stav 3 neustavan, i neprihvatljiv jer je utvrđivanje zastarjelosti potraživanje regulisano Zakonom o obligacionim odnosima kao lex specialis koji reguliše ugovorne odnose i predlažemo da stav 3 treba brisati.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 5:</p> <p>EPCG ne uslovljava potrošače plaćanjem zastrjelog duga i mišljenja smo da su predložene izmjene Zakona koje se odnose na stalno insistiranje na zastarjelosti duga bez osnova jer i u dosadašnjoj praksi je nesporno da istu utvrđuje samo sud i odluke suda su obavezujuće za stranke u sporu tako da je zaštita prava kupaca na ovaj način obezbijeđena. Što se tiče isključenja potrošača zaštita prava potrošača je obezbijeđena u drugostepenom postupku kod Regulatorne agencije za energetiku koja odlučuje kao drugostepeni organ po žalbama kupaca ukoliko dođe do isključenja. Smatramo da će ovako zakonsko rješenje omogućiti kupcima koji izbjegavaju plaćanje obaveza duži vremenski period da zloupotrebljavaju institute prigovora na račune i duže neplaćanje istih, obzirom da se ne mogu isključiti, a EPCG onemogućiti naplatu svojih potraživanja i time nanjeti šteta i dovesti u neravnotežan položaj potrošače koji redovno izmiruju svoje obaveze.</p> <p>Takođe je u dosadašnjoj praksi potvrđeno da su sudovi u preko 200.000 pokrenutih sudskih sporova utvrdili zastaru potraživanja u nekoliko stotina postupaka, to potvrđuje da je obezbijeđena pravna sigurnost i zaštita potrošača u ovom dijelu i da nema potrebe omogućavati manjem broju kupaca koji ne žele da plaćaju račune, zloupotrebu instituta prigovora i korišćenje električne energije do okončanja postupka koji traju duži vremenski period.</p> <p>Mišljenja smo da bi se primjenom ove odredbe nanijela ogromna materijalna šteta jer bi se pružaocima svih usluga pa i usluga isporuke električne energije poništile sve preduzete mjere zaštite i naplate potraživanja putem utuženja, zaključivanja sporazuma o izmirenju duga i isključenja.</p> <p>Šta su zastarjela potraživanja, ko to utvrđuje, da li je prekinuta zastara, ako je prekinuta ko računa od kad je počeo treći rok zastarjelosti, da li je u međuvremenu bilo priznanje duga posredno ili neposredno i u skladu sa odredbama ZOO. Sve to čini prijedlog ove odredbe nezakonitom i neprimjenljivom.</p>	<p>kod javnih usluga (snabdijevanja el. energijom, vodom) i dr. odredbe ZOO-a.</p> <p>Dodatno, navedena odredba ne poništava zakonite mjere preduzete za naplatu potraživanja, ili prinudnog ispunjenja ugovorne obaveze, u skladu sa zakonom.</p> <p>Njome se na imperativan način onemogućava devijantno ponašanje trgovaca primjećeno u praksi kojim se pružanje usluge od javnog interesa uslovljava (prinudnim putem) prethodnim plaćanjem osporenih potraživanja, uključujući ona starija od dvije godine (čl. 388 ZOO), i to u slučajevima:</p> <p>za koje je već istaknut prigovor zastarjelosti (član 388 ZOO), ili</p> <p>onih o kojima je u još uvijek u toku sudski postupak kojim se osporava iznos računa, uključujući po osnovu člana 388 ZOO, i</p> <p>što je posebno zabrinjavajuće sa aspekta vladavine prava, kada već postoji pravosnažna sudska presuda da je određeno potraživanje ili njegov dio zastarjelo, te da se isto prinudnim putem više ne može naplatiti.</p> <p>Stoga, navedena odredba Predloga zakona garantuje osnovno pravo Ustava Crngje Gore i međunarodnih konvencija – pravo na prigovor i/ili pristup sudu i djelotvoran pravni lijek, što ima posebnu težinu kod javnih usluga – koje služe zadovoljenju opštih potreba. Konačno, Zakonom o zaštiti potrošača čl. 3 stav 2 je propisana subsidijarna primjena ZOO-a, te je ZZP u odnosu na ZOO lex specialis, a ne kako se pogrešno ističe u datom predlogu.</p>
<p>Primjedba/prijedlog/sugestija 6</p> <p>Članom 16 Predloga zakona, član 41 mijenja se i glasi: Ako potrošač osporava neplaćena dospjela potraživanja iz člana 35 stav 2 tačka 3 ovog zakona, trgovac nema pravo da pokrene postupak prinudne naplate do okončanja sudskog, vansudskog ili upravnog postupka.</p> <p>Smatramo da je stav 4 nejasan i neprihvatljiv sa razloga što je nejasno koja su to naplaćena dospjela potraživanja i ko ih utvrđuje jer to nije potrošač, niti EPCG već samo sud, i predlažemo da stav 4 treba brisati.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 6:</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Navedena odredba se odnosi na slučajeve dospjelih potraživanja koja nisu plaćena, a koja potrošač osporava u nekom od navedenih postupaka (za tekući mjesec, ili prethodni period, u cijelosti ili djelimično)</p> <p>Kako se predmetna odredba mora sagledati u kontekstu odredbi prethodnih stavova ovog člana, u ostalom dijelu upućujemo vas na odgovore date na vaše predloge br. 1- do 5 (br. 28 do 32 ovog Izvještaja).</p>
<p>Primjedba/prijedlog/sugestija 7</p> <p>Članom 16 Predloga zakona, član 41 mijenja se i glasi: Poslovna praksa trgovca kojom od potrošača zahtijeva plaćanje potraživanja za koje je u postupcima iz stava 1 ovog člana utvrđeno da nije dužan da plati, je nepoštena poslovna praksa u smislu ovog zakona.</p>	<p>Navedeni predlog se ne prihvata.</p> <p>Nepoštena poslovna praksa je uređena odredbama čl. 110 do 117 ZZP-a iz 2014 godine, i iste su u potpunosti usaglašene sa Direktivom 2005/29/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. maja 2005 o nepoštenoj poslovnoj praksi privrednih subjekata prema potrošačima na unutrašnjem tržištu.</p>

<p>Mišljenja smo da je norma iz stava 5 neuobičajena, nepotrebna, deklarativna norma za zakonske tekstove i nije jasno ko može utvrditi poštenje u poslovnoj praksi primjene bilo kog zakona jer ako je sud utvrdio da potrošač ne treba da plati određeni iznos tu komentar nije potreban i predlažemo da stav 5 treba brisati.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 7:</p>	<p>Ovim odredbama je propisano kada se neka praksa trgovca ima smatrati nepoštenom poslovnom praksom. Istu, u skladu sa zakonom, mogu cijeniti u redovnom postupku nadzora nad primjenom, nadležni upravni ili, u sudskom postupku, sudski organi vlasti.</p> <p>U vezi navedenog stava 5 člana 41 koji osporavate takodje upućujemo na odgovor dat za primjedbu br. 32 o vladavini prava, i problematici kada već postoji pravosnažna sudska presuda da je određeno potraživanje ili njegov dio zastarjelo, te da se isto prinudnim putem više ne može naplatiti.</p>
<p>Primjedba/prijedlog/sugestija 8</p> <p>Članom 16 Predlogazakona, član 41 mijenja se i glasi: Odredbe st.1 i 2 ovog člana, primjenjuju se i kada trgovac pokrene postupak prinudne naplate protiv potrošača.</p> <p>Nije jasno u stavu 6 ovog člana koji postupak se odnosi prinudna naplata, obzirom da se pod prinudnom naplatom potraživanja podrazumijeva pokretanje izvršnog postupka kao krajnja mjera i postupak isključenja potrošača kao prethodna i preventivna mjera.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 8:</p>	<p>U vezi navedenog zahtjeva za pojašnjenjem, ukazujemo da se misli na postupak prinudne naplate u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbijedenju, dok je postupak isključenja potrošača kao „prethodna i preventivna mjera“ koji navodite upravo radnja koja je predmet zabrane iz st. 1 ovog člana - podsjećamo - samo u slučaju kada su ispunjeni ostali uslovi propisani ovom odredbom (formalno pokretanje postupka i redovno plaćanje nespornih iznosa računa).</p>
<p>Primjedba/prijedlog/sugestija 9</p> <p>Članom 16 Predlogazakona, član 41 mijenja se i glasi: Postupkom u smislu st.1 i 2 ovog člana smatra se i drugi postupak utvrđen opštim uslovima ili drugim pravilima trgovca koji pruža uslugu od javnog interesa.</p> <p>Nije jasan stav 7 ovog člana jer nije definisao koji je to drugi postupak, kojim opštim uslovima i drugim pravilima što navodi na zaključak da je predlog izmjena zakona imao za cilj da se potrošač uopšte ne može isključiti za dug za utrošenu električnu energiju, a ne zaštitu urednih potrošača koji redovno izmiruju svoje obaveze. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača kako je koncipiran pogrešno afirmiše upravo neplaćanje obaveza od strane potrošača bez obzira da li se radi o urednim ili neurednim potrošačima, čime bi se nanijela velika šteta trgovcu, a što svakako smatramo ne može biti cilj i namjera Države.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 9:</p>	<p>U vezi navedenog zahtjeva za pojašnjenjem, ukazujemo da se pod drugim postupkom utvrđenim opštim uslovima ili drugim pravilima trgovca prvenstveno misli na postupak rješavanja po prigovoru potrošača, a koji je u skladu sa zakonom, detaljnije uređen internim aktima trgovca (npr. statutom, odlukom o osnivanju, posebnim odlukama ili pravilima, opštim uslovima ili drugim aktima trgovca).</p>
<p>Primjedba/prijedlog/sugestija</p> <p>Član 55: Na ugovore zaključene između trgovca i potrošača, uključujući ugovore o isporuci vode, gasa i električne energije primjenjuju se čl. 56 do 74 ovog zakona.</p> <p>Član 55 potvrđuje neravnopravan i diskriminatorni položaj trgovca i potrošača u isporuci vode, gasa i električne energije u odnosu na druge trgovce i pružaoce usluga kako je to definisano članom 56 ovog Zakona.</p> <p>Ovu činjenicu potvrđuje diskriminatoran odnos prema isporuci električne energije kao robe koja je ograničena socijalnim i drugim faktorima, konkretno kada su u pitanju ranjivi kupci, snabdjevači poslednjeg izbora, ograničenja isključenja petkom, vikendom, u dane državnih praznika ili dan prije praznika.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/prijedloga/sugestije 9:</p>	<p>U vezi navedene primjedbe, ukazujemo da je predmetna odredba preuzeta iz Direktive 2011/83/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2011. godine o pravima potrošača, sa kojom je Crna Gora dužna da se u potpunosti usaglasi.</p> <p>Navedena direktiva je u primjeni u svim državama članicama EU, te stoga ne stoji navodi o neravnopravnom i diskriminatornom položaju između trgovca i potrošača kod isporuke vode, gasa ili električne energije u odnosu na druge trgovce.</p>